

Datum

2021-03-15

Vår referens

Lotta Fröding

Utvecklingssekreterare

lotta.froding@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Utbildningsdepartementet - Samverkande krafter - för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66) STK-2020-1691

Sammanfattning

Malmö stad har av Utbildningsdepartementet fått möjligheten att lämna synpunkter på remiss gällande betänkandet *Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk* (SOU 2020:66). I betänkandet av KLIVA-utredningen redovisas uppdraget att utreda behovet av förändringar när det gäller kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) och sfi i kombination med annan utbildning inom kommunal vuxenutbildning.

Elever som studerar sfi och sfi i kombination med andra utbildningar inom komvux måste få stärkta och likvärdiga möjligheter att lära. Ambitionen är att ta ett helhetsgrepp så att eleverna kan nå sina mål för sin utbildning.

Flera förslag ligger inom ramen för ett så kallat kommunalt språkansvar med syftet att få ett helhetsgrepp kring sfi även på kommunal nivå, det vill säga en samordning av analyser och aktiviteter för att möjliggöra en ambitionsökning vad gäller kommunernas ansvar att söka upp, motivera och stödja individer att påbörja och slutföra studierna sammanhållet inom sfi.

I ärendets beredning har gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden getts möjlighet att yttra sig. Nämnden ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag men i vissa delar har inte förslagen sin utgångspunkt i den heterogena målgrupp som studerar sfi.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Utbildningsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss från Utbildningsdepartementet - Samverkande krafter - för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66)
- Samverkande krafter - för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk, SOU 2020:66
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210329 Remiss från Utbildningsdepartementet - Samverkande krafter - för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andra-

- språk (SOU 2020:66)
- Förslag till yttrande
- Remissvar från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 210305 § 32 med Reservation (SD)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-03-29

Kommunstyrelsen 2021-04-07

Beslutet skickas till

Utbildningsdepartementet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Ärendet

Malmö stad har av Utbildningsdepartementet fått möjlighet att lämna synpunkter på remiss gällande betänkandet *Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk* (SOU 2020:66). I ärendets beredning har gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden getts möjlighet att yttra sig. I betänkandet av KLIVA-utredningen redovisas uppdraget att utreda behovet av förändringar när det gäller kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) och sfi i kombination med annan utbildning inom kommunal vuxenutbildning. Utredningen föreslår bland annat:

- Stödmaterial för stärkt beställarkompetens inom upphandling samt allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete inom komvux.
- Förstärkta granskningar av sfi-verksamheter på anordnarnivå samt av kvalitetsarbetet inom sfi.
- Förbättrad statistik om bland annat studieresultat och kostnader.
- Ett så kallat kommunalt språkansvar som ska stödja kommunerna och skärpa befintliga krav på deras arbete med att söka upp, motivera och stödja individer att påbörja och slutföra hela sfi-utbildningen.
- Tidsbegränsad sfi-utbildning (4 år med möjlighet till individuell förlängning) och fastställda kurstider.
- Ändamålsenliga individuella studieplaner och progressionsplanering.
- Obligatorisk kartläggning av litteraciteter samt bedömningsmaterial för undervisningen: Bygga svenska vux.
- Reglering av distansundervisning inom sfi.
- Olika former av kompetensutvecklingsinsatser specifikt för sfi och övriga komvux.
- En plan för ökade behörighetskrav för lärare i sfi.
- Profilering mot vuxenutbildning av högskolekurser i svenska som andraspråk.
- Forskarskola och medel för praktisknära ämnesdidaktisk forskning om vuxnas lärande av och på svenska som andraspråk inom komvux.

Elever som studerar sfi och sfi i kombination med andra utbildningar inom komvux måste få

stärkta och likvärdiga möjligheter att lära. Ambitionen är att ta ett helhetsgrepp så att eleverna kan nå sina mål för sin utbildning.

Alla som arbetar med sfi behöver involveras. Därför riktas förslagen från KLIVA-utredningen mot flera nivåer och målgrupper och förutsätter samverkan av olika slag.

Det finns brister i kvalitet och likvärdighet, främst handlar det om otydligheter i och okunskap om gällande regleringar och gedigna beslutsunderlag. Det kan till exempel handla om relevant forskning och beprövad erfarenhet samt tillförlitlig statistik och kunskap om elevernas tidigare kunskaper och erfarenheter. Dessutom är en stor andel av sfi-lärarna obehöriga trots lågt ställda behörighetskrav.

Utredningens förslag om styrning och ansvarsfördelning syftar till stärkt kvalitet och likvärdighet i sfi, för såväl kvinnor som män, oavsett huvudmannens organisering med egen regi och/eller entreprenad.

Flera förslag ligger inom ramen för ett så kallat kommunalt språkansvar med syftet att få ett helhetsgrepp kring sfi även på kommunal nivå, det vill säga en samordning av analyser och aktiviteter för att möjliggöra en ambitionsökning vad gäller kommunernas ansvar att söka upp, motivera och stödja individer att påbörja och slutföra studierna sammanhållet inom sfi.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Nämnden ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag då dessa förväntas leda till en ökad likvärdighet nationellt samt en kvalitetshöjning. Nämnden vill dock poängtera att utredningens förslag i vissa delar inte i tillräcklig omfattning har sin utgångspunkt i den mycket heterogena målgrupp elever som studerar sfi. Elever med kort, eller ingen, studiebakgrund utgör en stor målgrupp som utredningen i sina förslag inte tar tillräcklig hänsyn till, enligt nämnden. Vidare saknar nämnden i utredningen förslag för hur sfi-utbildning ska stärkas och utvecklas för målgruppen som omfattas av kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning. Sfi för vuxna elever med utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada är ett eftersatt område i styrdokument och i nationella utvecklingsinsatser. Slutligen vill nämnden lyfta vikten av att utredningens förslag även bör gälla för utbildning motsvarande svenska för invandrare som bedrivs av folkhögskolor. Denna utbildningsform behöver omfattas av förslagen för att en nationell likvärdighet och kvalitetsutveckling ska ske.

Nämndens yttrande i sin helhet bifogas ärendet.

(SD) har lämnat reservation.

Stadskontorets bedömning och förslag till yttrande

I likhet med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser stadskontoret positivt på de förslag som utredningen redovisar då dessa förväntas leda till en ökad likvärdighet nationellt samt en kvalitetshöjning.

Förslag som bör avstyrkas är förslaget om:

Förslag om fastställd kurs tid och verksamhetspoäng i sfi bör avstyrkas. Utredningens intention att definiera omfattningen av studier i sfi är dock positiv vilket skulle underlätta vid samordning av sfi med övriga insatser för individen (i exempelvis Arbetsförmedlingens regi). En tydlig definition skulle även möjliggöra en bättre planering och dialog mellan sfi-anordnare, elev, hemkommun och anordnare av exempelvis arbetsmarknadsinsats.

Med beaktande av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande bedömer stadskontoret att förslag till yttrande bör följa gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande. En sammanställning av synpunkter och kommentarer på betänkandet *Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk* lämnas i förslag till yttrande.

Ansvariga

Heléne Norberg Direktör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör